

Sygn. akt. I C 83/13

Dnia 26 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący : SSO Maria Tokarz

Protokolant : sekr. sąd. Agata Kasalik

po rozpoznaniu w dniu 12 marca 2014 r. w Nowym Sączu

na rozprawie

sprawy z powództwa D. D.

przeciwko (...) S.A. w Ł.

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. w Ł. na rzecz powoda D. D. kwotę 116.576 zł (sto szesnaście tysięcy pięćset siedemdziesiąt sześć) z ustawowymi odsetkami od dnia 12 marca 2012 r. do dnia zapłaty;

II. w pozostałej części powództwo oddala;

III. nakazuje ściągnąć od strony pozwanej (...) S.A.

w Ł. na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Nowym Sączu) kwotę 6.703 zł (sześć tysięcy siedemset trzy) tytułem kosztów postępowania;

IV. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. w Ł. na rzecz powoda D. D. kwotę 2.000 zł (dwa czterysta) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sygn. akt IC 83/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 26.03.2014 roku

Pozwem inicjującym niniejsze postępowanie (k. 1-7) powód D. D. domagał się od strony pozwanej (...) S.A. zasądzenia kwot:

- 115.000 zł tytułem zadośćuczynienia jako różnicę między należnym zadośćuczynieniem w kwocie 150.000 zł a wypłaconą kwotą przez ubezpieczyciela tj. 35.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 12.06.2012 roku,

- 2.496 zł tytułu skapitalizowanej renty uzupełniającej z tytułu opieki osób trzecich w okresie od 18.03.2011 roku do 31.05.2011 (300 ha opieki * 10 zł/h = 3000 zł – wypłacone przez ubezpieczyciela z tego tytułu 504 zł) roku wraz z ustawowymi odsetkami od 12.06.2012 roku do dnia zapłaty ,

- 18.245,04 zł (8 miesięcy * 2.280,63 zł) wraz z ustawowymi odsetkami od daty wytoczenia powództwa do dnia zapłaty tytułem utraconych zarobków za okres od dnia 9.05.2012 roku do dnia 9.01.2013 roku

- kwoty 2.280,63 zł tytułem renty związanej z częściową utratą zdolności do pracy począwszy od 10.01.2013 roku, płatnej do dnia 1-go każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami na wypadek zwłoki,

oraz ustalenia odpowiedzialności strony pozwanej za skutki wypadku na przyszłość, a także zasądzenia od strony pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa adwokackiego.

Uzasadniając swoje żądanie powód podniósł, że w dniu 18.03.2011 roku uległ wypadkowi samochodowemu, a sprawca tego wypadku został skazany wyrokiem karnym. Powód podkreślił, że w chwili wypadku miał 40 lat. Był aktywnym zawodowo mężczyzną. Wskutek wypadku jego sytuacja życiowa ulegała wielkiej zmianie, a sprawność fizyczna już nigdy nie powróci do stanu sprzed wypadku. Wskutek wypadku powód stał się osobą niepełnoprawną w stopniu umiarkowanym. Powód zaznaczył, że w wypadku doznał urazu czaszkowo-mózgowego, wstrząśnienia mózgu, zaburzeń świadomości. Po wypisaniu ze szpitala przeszedł intensywną rehabilitację. Wskutek zaburzeń lękowo-depresyjnych rozpoczął leczenie w poradni zdrowia psychicznego w N., gdzie rozpoznano u niego zaburzenia psychiczne oraz zaburzenia lękowo-depresyjne. Powód podał, że rozpoczął także terapię w poradni neurologicznej, a wykonane badania wykazały zmiany w lewej okolicy skroniowej z cechami napadowymi. Powód zaznaczył, że podczas pobytu szpitalnego jak i po opuszczeniu szpitala wymagał opieki i pomocy ze strony innych osób. Miał trudności ze spożywaniem posiłków. Krztusił się i nie przełykał, miał też problemy z porozumiewaniem się. Przy wsparciu żony i rehabilitantów uczył się chodzić. Zaznaczył, że nigdy nie chciał być ciężarem dla rodziny, a fakt pozbawienia możliwości wykonywania podstawowych czynności bardzo mocno przeżył. Podał, że do dzisiaj odczuwa drętwienie prawej strony ciała oraz silne bóle głowy. Powód wskazał, że bezpośrednio przed wypadkiem pracował w kopalni (...) na stanowisku robotnika gospodarczego z zarobkiem 2.280,63 zł netto miesięcznie. Na skutek doznanego urazu nie mógł wrócić na poprzednie stanowisko, wobec czego uzasadnione jest żądanie zwrotu utraconych zarobków i renty na przyszłość. Zdaniem powoda pogorszył się również jego stan psychiczny. Afazja ruchowa i silna depresja uniemożliwiają mu powrót do pracy zawodowej. Powód podkreślił, że na skutek wypadku wymagał pomocy osób trzecich. Doznane obrażenia w istotny sposób ograniczyły jego możliwości poruszania się i wykonywania czynności życia codziennego, co wiązało się z koniecznością opieki. Powód zaznaczył także, że w chwili obecnej nie można przewidzieć dalszych negatywnych skutków wypadku oraz wykluczyć pogorszenia się jego stanu zdrowia w przyszłości, co uzasadnia ustalenie odpowiedzialności na przyszłość.

Strona pozwana w odpowiedzi na pozew (k.57-58) wniosła o oddalenie powództwa oraz domagała się zasądzenia kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa prawnego wg. norm przepisanych.

Strona pozwana przyjęła co do zasady swoją odpowiedzialność odszkodowawczą względem powoda. Przyznała, że wypłaciła powodowi wymienione w pozwie kwoty w trakcie postępowania likwidacyjnego. Zdaniem strony pozwanej przyznana kwota zadośćuczynienia jest sumą odpowiednią. Żądana przez powoda dalsza kwota 115.000 zł jest kwotą nadmierną, biorąc pod uwagę obrażenia ciała jakich doznał oraz związane z tym cierpienia fizyczne i psychiczne. Strona pozwana podniosła również, że nie akceptuje żądania odsetek od dat zgłoszonych w pozwie, jej zdaniem odsetki należne są dopiero od dnia wyrokowania. Strona pozwana podniosła, że poza wypłaconą kwotą tytułem opieki osób trzecich powodowi nie należy się kwota wyższa, gdyż uraz jakiego doznał nie wymagał opieki osób trzecich. Strona pozwana zakwestionowała zarówno wymiar czasowy opieki jak i stawkę godzinową podaną w pozwie. Niezasadne jest również zdaniem strony pozwanej żądanie utraconych zarobków w okresie od 9.05.2012 roku do dnia 9.01.2013 roku oraz w zakresie renty z tytułu utraty zdolności do pracy. Strona pozwana wskazała, że według przedłożonej decyzji o ustaleniu stopnia niepełnosprawności nie wynika, aby powód był osobą pozbawioną możliwości zarobkowania. Ponadto powód nie wykazał aby wykorzystał istniejące możliwości zarobkowe do podjęcia pracy. Nie złożył wniosku o przyznanie renty z tytułu niezdolności do pracy. Według strony pozwanej powód nie wykazał również aby istniały przesłanki ustalenia odpowiedzialności na przyszłość.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 18.03.2011 roku powód wraz z małżonką podróżowali swoim samochodem. W miejscowości S. doszło do zderzenia ich samochodu z samochodem J. S.. Kierowca samochodu F. (...) nr. rej (...) J. S. naruszył umyślnie zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w ten sposób, że powziął manewr wyprzedzania poprzedzających pojazdów w miejscu zabronionym oraz w sposób sprzeczny z przepisami ustawy prawo o ruchu drogowym tj. na skrzyżowaniu dróg w miejscu przebiegającej linii ciągłej oraz z lewej strony samochodu s. (...), którego kierujący wykonywał

prawidłowy manewr zmiany kierunku jazdy skręcając w lewo, doprowadził do czołowo-bocznego zderzenia z pojazdem kierowanym przez powoda. Sprawca wypadku został skazany wyrokiem SR w Nowym Sączu z dnia 8.12.2011 roku do sygn. II K 258/11.

(dowód: wyrok SR z dnia 8.12.2011 r. k. 12-14)

Pojazd sprawcy wypadku w dniu zdarzenia posiadał ważne ubezpieczenie u strony pozwanej.

(okoliczność niesporna)

Pismem z dnia 4.05.2012 roku powód zgłosił stronie pozwanej szkodę, domagając się: 150.000 zł zadośćuczynienia, kosztów opieki w kwocie 3.060 zł, kosztów dojazdu w kwocie 464 zł, utraconego dochodu za okres przebywania na zasiłku chorobowym w kwocie 5.037,83 zł. Pismo to zostało stronie pozwanej doręczone w dniu 10.05.2012 roku.

(dowód: pismo ze zgłoszeniem szkody k. 50-52, potwierdzanie odbioru k. 53)

W ramach postępowania likwidacyjnego strona pozwana wypłaciła powodowi: 35.000 zł tytułem zadośćuczynienia, 504 zł tytułem zwrotu kosztów opieki, 935,80 zł tytułem kosztów leczenia, 277,50 zł tytułem kosztów dojazdu, 5.037,83 zł tytułem utraconych dochodów w okresie przebywania na zasiłku chorobowym.

(okoliczność niesporna)

Bezpośrednio po wypadku powód w stanie ciężkim został przewieziony do szpitala w N. z rozpoznaniem urazu czaszkowo-mózgowego, wstrząśnienia mózgu i pourazowymi zaburzeniami świadomości, gdzie przebywał do 21.04.2011 roku.

(dowód: karta leczenia szpitalnego k. 15)

Początkowo przebywał na oddziale intensywnej terapii, gdzie przez około 3 tygodnie z uwagi na obrzęk mózgu był wprowadzony w stan śpiączki farmakologicznej. Żona powoda, która również doznała urazu przebywała w tym samym szpitalu przez tydzień. Mimo własnych schorzeń, prosiła personel w pierwszym tygodniu hospitalizacji powoda o zawiezenie na salę na, której leżał. Przebywała u niego po 2-3 godziny. Następnie gdy już wyszła ze szpitala przyjeżdżała do męża codziennie, spędzając w szpitalu po kilkanaście godzin. Wraz z wybudzeniem powoda ze śpiączki okazało się, że ma niedowład mięśni. Nie może otwierać oczu oraz mówić. Żona zamówiła powodowi prywatnego rehabilitanta, który masował mu m.in. krtań. Po przeniesieniu na oddział urazowy kontynuowano rehabilitację usprawniającą, gdyż powód nie mógł chodzić oraz prywatną rehabilitację odpłatną. Po odłączeniu sondy żołądkowej, powód miał trudności ze spożywaniem pokarmów. Nie mógł przełykać, krztusił się.

(dowód: karta leczenia szpitalnego k. 15, zeznania świadka R. D. k. 75 0:8:35, częściowo zeznania powoda k. 201 0:6:51 i k. 75 0:26:35)

Po zakończeniu hospitalizacji powód podjął leczenie rehabilitacyjne, które systematycznie powtarzał. Rehabilitował się co pół roku, aby poprawić sprawność. Rehabilitacja był nieodpłatna w ramach NFZ. Powód podejmował także leczenie w poradni neurologicznej w N.. Po roku leczenia w N. podjął leczenie neurologiczne w K., gdyż leczenie w N. nie przynosiło żadnych efektów. U powoda stwierdzono łagodny zespół amnestyczny z niewielkimi zaburzeniami mowy, spowolnienie psycho-ruchowe oraz zaburzenia w sferze emocjonalnej. Leczący powoda neurolog stwierdził, że może on pracować z mniejszym obciążeniem psychicznym i fizycznym, z częstymi przerwami w pracy według zasady tyle odpoczynku ile godzin pracy.

(dowód: zeznania świadka R. D. k. 75 0:8:35, częściowo zeznania powoda k. 201 0:6:51 i k. 75 0:26:35, rachunek k. 23, historia choroby z poradni neurologicznej w N. S. k. 24-30 oraz w K. k. 100-108, zaświadczenie lekarskie k. 31, badanie kontrolne k. 84 z dnia 18.02.2013 roku i z dnia 3.03.2014 r. k. 194)

W dniu 10.06.2011 roku w związku z trudnościami emocjonalnymi, zaburzeniami snu, stanami nerwowymi żona powoda udała się z nim do poradni psychiatrycznej, gdzie zdiagnozowano u powoda zespół lękowo –depresyjny oraz zaburzenia po urazie głowy. Powód podjął także terapię psychologiczną, którą jednak po kilku spotkaniach porzucił.

(dowód: zeznania świadka R. D. k. 75 0:8:35, częściowo zeznania powoda k. 201 0:6:51 i k. 75 0:26:35, historia choroby z pzp k. 16-23 i k. 91-100 i k. 135-137 i k. 140-143 i k. 168 i k. 185, badanie psychologiczne z dnia 27.11.2012 roku k. 85, badanie z dnia 29.01.2014 r. k. 184)

Orzeczeniem z dnia 14.11.2012 roku uznano powoda za osobę o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności do 31.10.2014 roku ze wskazaniem zatrudnienia w warunkach pracy chronionej, z powodów neurologicznych i psychicznych. W związku z długotrwałą chorobą powoda zwolniono z pracy na stanowisku robotnika gospodarczego w Kopalni (...) w K. w dniu 10.05.2012 roku. Powód pracował na tym stanowisku od 8.03.2003 roku. W kopalni tej pracował przez wiele lat także wcześniej na stanowisku strażalowego, lecz w związku z wypadkiem w pracy tj. wybuchem materiału wybuchowego w 1999 roku utracił częściowo słuch. Przez okres 2 lat przebywał na rencie. Wskutek tego wypadku zmieniono mu pracę na lżejszą, pracownika gospodarczego, podlegającą na przygotowywaniu kamiennych płytek elewacyjnych. Powód bezpośrednio przed wypadkiem samochodowym z dnia 18.03.2011 otrzymywał wynagrodzenie w kwocie 2.280, 63 zł netto. W okresie od 19.03.2011 roku do 19.04.2012 roku powód przebywał na zasiłku chorobowym, który wynosił 1.893,10 zł za 30 dni. Następnie powód złożył wniosek do ZUS o przyznanie renty. Postępowanie zakończyło się decyzją odmowną, lecz w skutek odwołania sądowego powodowi przyznano rentę od 20.04.2012 roku do marca 2013 roku w kwotach po około 800 zł. Po upływie tego okresu powód postarał się o przedłużenie wypłaty renty do marca 2014 roku. Decyzją z dnia 30.04.2013 roku lekarz orzecznik ZUS uznał powoda za niezdolnego do pracy częściowo do 30.04.2014 roku. Za okres od dnia 1.04.2013 do 31.05.2013 roku powodowi wypłacono rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy w kwocie (...)99 zł netto, a od 1.06.2013 roku powód pobierał rentę w wysokości 879,99 zł netto miesięcznie.

(dowód: orzeczenie o niepełnosprawności k. 32, świadectwo pracy k. 33-34, wypowiedzenie k. 35, zaświadczeni o zarobkach k. 36, częściowo zeznania powoda k. 201 0:6:51 i k. 75 0:26:35, l4 k. 37-48, decyzja ZUS z dnia 30.04.2012 roku k. 204)

Od wypadku powód uskarża się na gorsze widzenie oraz wzrost ciśnienia, problemy ze snem oraz bóle głowy i drętwienie prawej części ciała. Szybko się męczy, a gdy do tego dojdzie ma problemy z mówieniem i to go denerwuje. Nie pomaga w czynnościach domowych, poza drobnym sprzątaniami. Nie pomaga w prowadzonym przez żonę gospodarstwie rolnym o pow. 4 ha. Żona powoda w tym zakresie korzysta z pomocy teściów. Zmniejszyła także ilość hodowanych zwierząt do 1 krowy i 20 kur. Powód jest w pełni samodzielny. Porusza się samodzielnie, ubiera, przygotowuje posiłki. Prowadzi samochód na krótkich odcinkach w obecności żony. Ma problemy obecnie z logicznym myśleniem. Żona pomaga mu w leczeniu. Żona powoda nie pobiera zasiłku pielęgnacyjnego w związku z opieką nad powodem. Powód nie szuka pracy bo się nie czuje na siłach pracować. Nie próbował nawet podjąć zatrudnienia w warunkach pracy chronionej, usprawiedliwiając się koniecznością opieki i szybkim męczeniem się.

(dowód: zeznania świadka R. D. k. 75 0:8:35, częściowo zeznania powoda k. 201 0:6:51 i k. 75 0:26:35,

Stawka za godzinę usług opiekuńczych na terenie gminy C. wynosi 18,93 zł.

(dowód: pismo z UG k. 83)

W wyniku wypadku z dnia 18.03.2011 roku powód doznał wielonarządowego urazu z przewagą urazu centralnego układu nerwowego w postaci wstrząśnienia mózgu, obrzęku mózgu z podejrzeniem krwiaka śródmózgowego w lewym wzgórzu. W chwili obecnej powód cierpi na okresowe bóle głowy. Ma zaburzenia równowagi i wyraźne osłabienie siły mięśniowej kończyn lewych, zwłaszcza górnej. Nieznacznie utyka na prawa nogę. Trwały uszczerbek na zdrowiu powoda wynosi 85% (niedowład połowiczny prawostronny 35%, encefalopatia 30 %, zaburzenia mowy 20%). W pierwszych dwóch tygodniach hospitalizacji- okres śpiączki farmakologicznej powód był całkowicie

wyłaczony z bodźców bólowych. Późniejszy okres leczenia i rehabilitacji szpitalnej związany był z miernie nasilonymi dolegliwościami bólowymi. Powód nadal wymaga intensywnej rehabilitacji niedowładu i zaburzeń mowy. Rokowania co do stanu zdrowia powoda są dobre.

Przebyty przez powoda wypadek w dniu 18.03.2011 roku spowodował spowolnienie psychoruchowe oraz łagodny zespół amnestyczny z niewielkimi zaburzeniami mowy. Powód w związku z wypadkiem ujawnia wzmożoną reaktywność emocjonalną, mniejszą odporność na stres i frustrację. Na skutek odczuwanego pogorszenia w funkcjonowaniu poznawczym oraz odczuwanych dolegliwości somatycznych powód nie wrócił do pracy. Obecnie nie czuje się rozumiany przez otoczenie, przez co ogranicza swoje relacje społeczne. Korzystne byłoby dla powoda podjęcie przerwanej terapii psychologicznej, dzięki której mógłby wypracować skuteczne sposoby radzenia sobie ze stresem. Niezdolność powoda do pracy została orzeczona po operacji laryngologicznej, która była następstwem wypadku z 1999. To nie z powodu zaburzeń w sferze psychicznej powód otrzymywał rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Obecnie powód nie wymaga opieki osób trzecich. Zaburzenia nerwicowo o obrazie depresyjno-lękowym, spowolnienie psychoruchowe, obniżona sprawność pamięci pozostają w bezpośrednim związku przyczynowym z przebyty w dniu 18.03.2011 roku wypadkiem. Obecny stan zdrowia powoda pozwala na podjęcie prostej pracy fizycznej, jaką powód wykonywał przed wypadkiem-pracownik gospodarczy w kamieniołomie, przy zastosowaniu z racji umiarkowanego stopnia niepełnosprawności ograniczeń czasowych zatrudnienia w wymiarze do 7 h dziennej i wydłużonej 15 minutowej przerwy w pracy. Powód w wyuczonym zawodzie technik-rolnik nigdy nie podejmował zatrudnienia. Bezpośrednio po wypadku opieka na powodem była potrzebna w okresie hospitalizacji i zwolnienia chorobowego do dnia 31.08.2011 r. Stan psychiczny powoda ulega dalszej poprawie.

(dowód: częściowo opinii biegłego neurologa k. 114-115 wraz z opinią uzupełniającą k. 176, opinia biegłych psychiatry i psychologa k. 144-149 wraz z opinią uzupełniającą k. 188)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty przedłożone przez powoda a to:, historie choroby, orzeczenie o niepełnosprawności, świadectwo, pracy, zaświadczenie o zarobkach, wypowiedzenie umowy o pracę, decyzję ZUS, pisma kierowane do ubezpieczyciela z dowodem odbioru, których wiarygodność nie budziła wątpliwości.

Ustaień w zakresie trwałych następstw neurologicznych urazu powypadkowego powoda Sąd dokonał na podstawie opinii biegłego neurologa, którą w tej części uznał za profesjonalną i przekonującą. Sąd nie podzielił jednak wniosku biegłego dotyczących czasokresu wymaganej opieki nad powodem, gdyż biegły w opinii głównej podawał inny czasookres niż w opinii uzupełniającej. W tej części wnioski biegłego są wewnątrznie sprzeczne. Sąd nie posiłkował się także opinią biegłego neurologa w zakresie ustalania okresu niezdolności powoda do pracy zawodowej, gdyż wnioski biegłego są całkowicie sprzeczne z wnioskami biegłego psychiatry i psychologa. A to właśnie na schorzenia psychiczne powoływał się biegły podając, że powód jeszcze przez około rok czasu nie będzie zdolny do podjęcia pracy zawodowej. Ustalenia biegłego w zakresie niezdolności do pracy powoda są również sprzeczne z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności, czy też orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS, który nie dopatrył się całkowitej niezdolności powoda do pracy, wskazując jedynie na częściową niezdolności i w tym zakresie przyznając rentę.

Ustaień w zakresie następstw wypadku w sferze psychicznej powoda, konieczności opieki i pomocy po wypadku oraz zdolności powoda do pracy Sąd dokonał na podstawie opinii biegłych psychiatry i psychologa wraz z opinią uzupełniającą, którą biegłe sporządziły w związku z zarzutami powoda. Sąd w/w opinię uznał za rzetelne profesjonalne i wyczerpujące. Biegłe sformułowały wnioski po zbadaniu powoda i analizie dokumentacji medycznej, dokonując wnikliwej i szczegółowej oceny.

Sąd pominął dowód z opinii biegłego z zakresu pielęgniarstwa k. 126/2 zgłoszony przez powoda na okoliczność ustalenia zakresu i rozmiaru zwiększonych potrzeb powoda związanych z koniecznością zapewnienia opieki osób trzecich od dnia wypadku, przez okres leczenia i rekonwalescencji do chwili obecnej, uznając go za zbędny dla ustaleń niniejszej sprawy. Okoliczność tą wyjaśnili biegli sporządzający opinię do przedmiotowej sprawy w szczególności psycholog i psychiatra, na wnioskach których w tym zakresie Sąd dokonał ustaleń.

Ustaleń faktycznych Sąd dokonał również w oparciu o zeznania świadka R. D. i częściowo powoda. Świadek R. D. szczegółowo opisała przebieg leczenia powoda, pomoc jakiej mu udzielała, obecne funkcjonowanie powoda oraz zalecenia lekarzy. Zeznania świadka pozostają zbieżne z dokumentacją medyczną. Zeznania powoda Sąd podzielił jedynie częściowo. Wiarygodnością obdarzył zeznania powoda na okoliczność przebytego leczenia. Niewiarygodne były jednak dla Sądu wyjaśnienia powoda o niemożności podjęcia pracy, pogarszającym się zdrowiu, gdyż te zeznania pozostają sprzeczne z wnioskami biegłych, którzy stwierdzili, że rokowania co do stanu zdrowia powoda są dobre, a biegłe psychiatra i psycholog zaznaczyły wręcz, że stan zdrowia psychicznego powoda ulega poprawie. Powód zdaniem Sądu na potrzeby przedmiotowej sprawy nadmiernie uwypuklał też swoje schorzenia, tak aby uwiarygodnić niemożność podjęcia pracy. Zeznania te jednak w świetle opinii biegłych psychologa i psychiatry, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności częściowej są odosobnione.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie w części.

Przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony (art.822§1 kc). Jeżeli strony nie umówiły się inaczej, umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody, o jakich mowa w § 1, będące następstwem przewidzianego w umowie zdarzenia, które miało miejsce w okresie ubezpieczenia (art.822 §2 kc). O ile strony nie umówiły się inaczej, suma pieniężna wypłacona przez ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia nie może być wyższa od poniesionej szkody (art. 824¹§1 kc).

Na mocy art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U.03.124.1152) z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym (art. 36 ust 1).

Ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku (art. 817§ 1 kc). Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności ubezpieczyciela albo wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, świadczenie powinno być spełnione w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część świadczenia ubezpieczyciel powinien spełnić w terminie przewidzianym w § 1 (art.817§2 kc).

Odpowiedzialność ubezpieczyciela jest uzależniona od zakresu odpowiedzialności sprawcy zdarzenia. Z mocy art.436 w zw. z art.435 §1 kc sprawca zdarzenia odpowiada za szkodę na osobie lub mieniu wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności. W razie zderzenia się mechanicznych środków komunikacji poruszanych za pomocą sił przyrody wymienione osoby mogą wzajemnie żądać naprawienia poniesionych szkód tylko na zasadach ogólnych (art.436§2 kc), czyli na podstawie art.415 kc w zw. z art.444-447 kc.

Wobec treści wyroku skazującego J. S. za spowodowane wypadku, w którym ucierpiał powód, a który na zasadzie art. 11 kpc wiąże Sąd w postępowaniu cywilnym nie budzi wątpliwość odpowiedzialność sprawcy wypadku za szkody na zdrowiu powoda. Okoliczność ta była zresztą między stronami niesporna.

Roszczenia powoda są częściowo zasadne i znajdują oparcie w treści art. 444 i 445 k.c.

Art. 445 § 1 kc pozwala na zasądzenie odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Chodzi tu o krzywdę ujmowaną jako cierpienie fizyczne (ból i inne dolegliwości) oraz cierpienia psychiczne (tj. ujemne uczucia przeżywane w związku z cierpieniami fizycznymi lub następstwami uszkodzenia ciała albo rozstroju zdrowia). Wielkość zadośćuczynienia zależy od oceny całokształtu okoliczności, w tym rozmiaru doznanych cierpień, ich intensywności, trwałości czy nieodwracalnego charakteru. Przy ustalaniu rozmiaru cierpień i ujemnych doznań psychicznych powinny być przede wszystkim uwzględniane zobiektywizowane kryteria oceny, jednakże w relacji do indywidualnych okoliczności danego przypadku. Ponadto zadośćuczynienie ma posiadać charakter kompensacyjny i obiektywnie rzecz biorąc musi przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość. Nie jest możliwe zatem zasądzenie kwoty symbolicznej (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 15 lutego 2006r., IV CK 384/05; por. także wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 8 listopada 2005r., I Aca 329/05). Z drugiej jednak strony zadośćuczynienie nie może być zbyt wygórowane, bo prowadziłoby to do nieuzasadnionego wzbogacenia osoby poszkodowanej. Jego kwota winna być tak dobrana, aby odpowiadała aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 września 2001r., III CKN 427/00).

Sąd uznał, że dla złagodzenia cierpień fizycznych i psychicznych powoda należy przyznać mu zadośćuczynienie w żądanej kwocie 150.000 zł, pomniejszone o wypłacone 35.000 zł przez ubezpieczyciela, co ostatecznie daje kwotę 115.000 zł.

Ustalając powyższą kwotę Sąd rozważył wszystkie okoliczności mające wpływ na rozmiar doznanej przez powoda krzywdy. Sąd miał na uwadze stopień natężenia cierpień fizycznych, psychicznych D. D.. Sąd zauważył, że powód trafił do szpitala w stanie ciężkim, nieprzytomny z urazami przede wszystkim w obrębie głowy, co wymagało zastosowania śpiączki farmakologicznej. Zakres cierpień fizycznych powoda był znaczny, wiązał się z dużymi dolegliwościami bólowym, bolesną rehabilitacją niedowładu mięśni, nauką chodzenia, mówienia i jedzenia. Ponadto uszczerbek na zdrowiu powoda wynosi 85%. Powód także obecnie odczuwa skutki wypadku w postaci okresowych bólów głowy, zaburzenia równowagi i wyraźnego osłabienia siły mięśniowej kończyn lewych, zwłaszcza górnej.

Także rozmiar cierpień psychicznych powoda był znaczny. Przeżyty wypadek spowodował bowiem spowolnienie psychoruchowe oraz łagodny zespół amnestyczny z niewielkimi zaburzeniami mowy. Konsekwencją wypadku jak wskazały biegłe psycholog i psychiatra jest także reaktywność emocjonalna oraz mniejsza odporność na stres i frustrację. Powód doskonale zdaje sobie sprawę z konsekwencji powypadkowych. W związku ze stanem zdrowia po wypadku popadł w stan depresyjny i korzystał z pomocy psychiatry. Zdaje sobie sprawę, że nie powróci do sprawności sprzed wypadku. Powód dręczy się myślami, że z człowieka, który pracował i zapewniał utrzymanie rodzinie stał się osobą z ograniczeniami zdrowotnymi.

W przypadku uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia art. 444 § 1 kc stanowi, że naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty związane z pokryciem strat materialnych i kosztów leczenia. Na tej podstawie Sąd zasądził na rzecz powoda kwotę 1576 zł (52 dni * 10 zł* 4 ha= 2080 zł- 504 zł) tytułem opieki osób trzecich w okresie powypadkowym. Zdaniem Sądu roszczenie powoda znajduje oparcie właśnie w tym przepisie a nie art. 441 § 2 k.c dotyczącym przyznania renty na zwiększone potrzeby lub zmniejszone widoki na przyszłość, utratę całkowitą lub częściową zdolność do pracy zarobkowej. Odszkodowanie przewidziane w art. 444 § 1 k.c. obejmuje wszelkie wydatki (koszty) pozostające w związku z uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia, jeżeli są konieczne (niezbędne) i celowe (por. M. Nesterowicz (w:) Kodeks..., s. 425; G. Bieniek (w:) Komentarz..., s. 416; wyrok SN z dnia 9 stycznia 2008 r., II CSK 425/07, M. Praw. 2008, nr 3, s. 116). Pojęcie „wszelkie koszty” oznacza koszty różnego rodzaju, których nie da się z góry określić, a których ocena, na podstawie okoliczności sprawy, należy do sądu (wyrok SN z dnia 9 stycznia 2008 r., II CSK 425/07, LEX nr 378025). Celowość ponoszenia wszelkich wydatków może być związana nie tylko z możliwością uzyskania poprawy stanu zdrowia, ale też z potrzebą utrzymania tego stanu, jego niepogarszania (por. wyrok SN z dnia 26 stycznia 2011 r., IV CSK 308/10, LEX nr 738127). Zawsze jednak obowiązek zwrotu dotyczy wydatków rzeczywiście poniesionych i nie wystarczy wykazanie, że były one obiektywnie potrzebne (wyrok SA w Poznaniu z dnia 8 lutego 2006 r., I ACa 1131/05, LEX nr 194522).

W ramach odszkodowania Sąd zasądził koszty opieki osób trzecich nad powodem za okres od dnia 18.03.2011 do 31.05.2011 (73 dni) roku uwzględniając jedynie 52 dni (odliczono 21 dni), gdyż jak podawała świadek R. D. powód przez trzy tygodnie pozostawał w śpiączce farmakologicznej, więc nie wymagał żadnej dodatkowej opieki nawet w zwykłych czynnościach, niż zapewniał mu personel medyczny. Po wybudzeniu owszem wymagał pomocy przy karmieniu, przebieraniu, toalecie, co z oczywistych względów oraz zaplecza personalnego szpitala mogła i wykonywała żona powoda w ramach dodatkowej opieki nad nim. Powszechnie wiadomym jest, że personel medyczny z uwagi na ograniczenia osobowe nie jest w stanie dokładnie dopilnować wszelkich potrzeb pacjentów i korzysta z pomocy rodziny np. w czynnościach pielęgnacyjnych. Wskazany przez powoda przedział godzinowy opieki nie jest nadmierny i odpowiada rzeczywistej opiece w świetle zasad doświadczenia życiowego. Koszty opieki Sąd wyliczył w oparciu o stawkę przyjętą w pozwie tj. 10 zł za godzinę, którą uznał za stawkę niewygórowaną. Stawka za usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania powoda była znacznie wyższa i przekraczała 18 zł za godzinę. Sąd uznał, że powód wymagał pomocy w wymiarze 4 godzin dziennie. Szczególnie po powrocie do domu od dnia 21.04.2011 roku powód wymagał opieki. Miał zaburzenia równowagi, był osobą zdaną na przygotowanie posiłków oraz pomoc. Od obliczonej przez Sąd kwoty 2080 zł (4 h * 10 zł * 52 dni) odjęto wypłaconą z tego tytułu przez ubezpieczyciela kwotę 504 zł.

W/w kwotę zadośćuczynienia i kosztów opieki, Sąd zasądził z ustawowymi odsetkami od dnia od 12.06.2012 roku, zgodnie z żądaniem powoda. Terminem, od którego należą się odsetki za opóźnienie w zapłacie zadośćuczynienia za krzywdę, może być, w zależności od okoliczności sprawy, zarówno dzień poprzedzający wyrokowanie o zadośćuczynieniu, jak i dzień tego wyrokowania (wyrok sądu apelacyjnego z dnia 4.09.2012 r. I ACa 713/12 LEX nr 1220501). Podkreślić jednak należy, że powód zażądał zapłaty zadośćuczynienia i kosztów opieki pismem z dnia 04.05.2012 roku, które doręczono pozwanej w dniu 10.05.2012 roku. Strona pozwana zgodnie z art. 817§ 1 kc miała 30 dni na właściwe rozstrzygnięcie jego sprawy, czego nie uczyniła. W wyroku Sąd w wyniku oczywistej omyłki zamieścił miesiąc "marzec", zamiast „czerwiec”, którą to omyłkę sprostował w postanowieniu z dnia 3 kwietnia 2014r.

Sąd nie uwzględnił żądania powoda dotyczącego utraconych zarobków oraz przyznania renty na przyszłość z tytułu utraty zdolności do pracy.

W przypadku uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia art. 444 § 2 kc stanowi, że jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty. Renta według art. 444 § 2 k.c. przysługuje w wyniku utraty przez poszkodowanego możliwości do pracy zarobkowej, co pociąga za sobą szkodę w postaci zmniejszenia dochodów, zmniejszenia się widoków na przyszłość, rozumianych jako przyszła strata majątkowa związana z indywidualnymi właściwościami poszkodowanego oraz z zwiększeniem się jego potrzeb na przyszłość, które są również szkodą przyszłą i odzwierciedlają stale powtarzające się wydatki na ich zaspokojenie. Analizując przedmiotowe żądanie należy mieć na uwadze jego przyszły charakter a także to, iż każda z wyżej wymienionych okoliczności musi mieć charakter trwały i może być samodzielną przesłanką zasądzenia renty.

Odnosząc się do żądań powoda przyznania mu renty na podstawie art. 444 § 2 k.c.z powodu częściowej utraty zdolności do pracy zarobkowej oraz utraconych zarobków Sąd uznał, że jest ono nieuzasadnione w świetle okoliczności przedmiotowej sprawy.

Renta wyrównawcza może zostać przyznana jedynie wtedy, gdy poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej. W tym wypadku szkoda wyraża się różnicą między potencjalnymi dochodami, jakie poszkodowany przypuszczalnie osiągnąłby w okresie objętym rentą, a wszelkimi dochodami, jakie faktycznie może on w tym czasie osiągnąć bez zagrożenia stanu zdrowia.

Bez wątplenia, wobec przedłożonego orzeczenia (...) powód jest osobą o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności ze wskazaniem do podjęcia pracy w warunkach chronionych. Został uznany przez orzecznika ZUS za osobę częściowo niezdolną do pracy, z przyznaniem renty z tego tytułu. Powód jednak nie udowodnił w związku z jakimi schorzeniami został uznany za osobę częściowo niezdolną do pracy. Nie przedstawił decyzji stwierdzającej podstawę tej częściowej niezdolności, ani sygnatury akt Sądu Pracy, który rozpoznawał jego odwołanie od decyzji odmownej przyznania

renty z ZUS. Podkreślenia wymaga, że w tym aspekcie ciężar dowodu spoczywał na powodzie i uniemożliwił Sądowi weryfikację czy częściowa niezdolność do pracy powoda jest przyczynowo związana z wypadkiem samochodowym z dnia 18.03.2011 roku. Powód bowiem w 1999 roku w skutek wypadku w pracy doznał ubytku słuchu, przebywał na rencie i był operowany. Powód nie udowodnił zatem, że częściowa niezdolność do pracy pozostaje przyczynowo związana ze zdarzeniem objętym pozwem i odpowiedzialnością ubezpieczyciela.

Abstrahując od powyższych wywodów według opinii biegłego psychologa i psychiatry, którą w tym aspekcie Sąd posiłkował się ustalając stan faktyczny powód jest zdolny do pracy m.in. do pracy którą podejmował przed wypadkiem tj. pracownika gospodarczego w kopalni surowców naturalnych w K., przy zastosowaniu z racji umiarkowanego stopnia niepełnosprawności ograniczeń czasowych zatrudnienia w wymiarze do 7 h dziennej i wydłużonej 15 minutowej przerwy w pracy. Powód nie wykazał przy tym aby jego dochody w związku z takimi warunkami pracy mogły ulec obniżeniu. Powód może również podjąć pracę w warunkach pracy chronionej, czego jednak nie czyni, podając wymówki i usprawiedliwienia, które nie mają medycznego uzasadnienia. Pewna utrata zarobków z tytułu częściowej niezdolności do pracy jest mu rekompensowana w ramach przyznanej renty z ZUS.

W sprawach o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym (uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia), oprócz zasądzenia określonej sumy Sąd może jednocześnie ustalić odpowiedzialność pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości. Po nowelizacji przepisów o przedawnieniu roszczeń z czynów niedozwolonych, także obecnie jest możliwość ustalenia odpowiedzialności za skutki wypadku na przyszłość. Teza uchwały SN z dnia 24 lutego 2009 r. sygn. akt III CZP 2/09, brzmi, iż pod rządem art. 442¹ § 3 k.c. powód dochodzący naprawienia szkody na osobie może mieć interes prawny w ustaleniu odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości. W uzasadnieniu powołanego orzeczenia Sąd Najwyższy zwrócił uwagę, iż choć istotnie w obecnym stanie prawnym wyeliminowane zostało niebezpieczeństwo upływu terminu przedawnienia roszczenia o naprawienie szkody na osobie wcześniej niż szkoda ta się ujawniła, nadal aktualny pozostaje argument, iż ustalenie odpowiedzialności pozwanego na przyszłość ma na celu wyeliminowanie lub przynajmniej złagodzenie trudności dowodowych mogących wystąpić z kolejnym procesie odszkodowawczym z uwagi na upływ czasu pomiędzy wystąpieniem zdarzenia wywołującego szkodę, a dochodzeniem jej naprawienia. SN zaakcentował, iż aktualnie, gdy nie został w żaden sposób ograniczony czas, w jakim może ujawnić się szkoda na osobie prowadząc do powstania odpowiedzialności pozwanego za skutki danego zdarzenia, drugi, czy kolejny proces odszkodowawczy może toczyć się nawet po dziesiątkach lat od wystąpienia zdarzenia wyrządzającego szkodę. Trudności dowodowe z biegiem lat narastają, a przesądzenie w sentencji wyroku zasądającego świadczenie odszkodowawcze o odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości, zwalnia powoda (poszkodowanego) z obowiązku udowodnienia istnienia wszystkich przesłanek odpowiedzialności podmiotu, na którym taka odpowiedzialność już ciąży. SN zwrócił też uwagę, iż ocena czy powód ma interes prawny w ustaleniu odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości z danego zdarzenia musi być dokonana każdorazowo z uwzględnieniem okoliczności konkretnej sprawy.

W niniejszej sprawie w ocenie Sądu nie zachodzi konieczność ustalania odpowiedzialności na przyszłość. Stan zdrowotny powoda jest ustabilizowany, nie wymaga leczenia inwazyjnego, a jedynie kontroli neurologicznej i psychiatrycznej oraz stosowania leków. Ponadto wymaga stałej rehabilitacji, którą realizuje w formie nieodpłatnej w ramach świadczeń z NFZ. Według biegłego neurologa rokowania na przyszłość co do stanu zdrowotnego powoda są dobre. Także biegłe psychiatra i psycholog w związku z konsekwencjami wypadku z dnia 18.03.2011 roku wskazywały na poprawę stanu psychicznego powoda. Obecnie nie zachodzą zatem żadne uzasadnione podstawy do ustalenia odpowiedzialności strony pozwanej na przyszłość za skutki wypadku z dnia 18.03.2011 roku. Podkreślenia wymaga również, że w razie pogorszenia się stanu zdrowia powoda w związku ze schorzeniami przyczynowo związanymi z tym wypadkiem nie ma on zamkniętej drogi do dochodzenia nowych roszczeń.

O kosztach procesu orzeczono na zasadzie art. 100 kpc. stosownie do którego w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą stosownie wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Sąd w oparciu o względy słuszności może dokonać bądź wzajemnego zniesienia kosztów, bądź stosunkowego rozdzielenia kosztów. Sąd nakazał ściągnąć od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa opłatę od pozwu od zasądzanego roszczenia oraz koszty opinii biegłych

wypłacone tymczasowe ze środków budżetowych tut sądu. Sąd zasądził również od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 2000 zł tytułem częściowych kosztów zastępstwa prawnego uwzględniając również fakt, że powód w pewnym zakresie sprawę przegrał.

SSO Maria Tokarz

(...):

1. (...)

2. K.(...)

(...)

(...)